

אוצר הנפש

** *		
17:42	16:30	י-ם
17:46	16:48	ת"א
17:44	16:46	חיפה
17:47	16:50	ב"ש

עלון שבועי בענייני תורת הנפש ותיקון המדות משיעורי הרב יצחק גינזבורג שליט"א

אוצר הפרשה אוצר הסיפור

לי אף פעם לא היו יסורים

פעם אחת בא מישהו אל המגיד – (הרבי של רבי זושא, שיום ההילולא שלו חל ב- ב' שבט) – והיו לו הרבה צרות, בריאות ופרנסה וכו', ובקש מהמגיד שיעזור עליו רחמים ויושיע אותו. אז המגיד אמר לו ללכת לתלמידו, רבי זושא, והוא יפתור לך את הבעיות. אז היהודי עם כל חבילת הצרות שלו הלך לרבי זושא, ואמר לו שהמגיד שלח אותי אליך, שיש לי הרבה צרות והרבה יסורים – מה עושים? מאין יבוא עזרי? אז רבי זושא, שהיה עני מדוכא, התפלא מאוד – איני יודע למה הרבי שלח אותך אלי, הרי לי אף פעם לא היו יסורים בחיים, איני יודע על מה אתה מדבר ולכן איני יכול להזדהות איתך (ובשביל לרחם ולעזור רחמים צריך להזדהות).

איני יודע למה
הרבי שלח אותך
אלי, הרי לי
אף פעם לא היו
יסורים בחיים

זה בדיוק מה שהמגיד רצה שאותו אדם ישמע, שאיש עם הרבה יותר יסורים ממנו – רבי זושא – אומר שאין לו יסורים כלל. אם יקח זאת ללב, יתמודד נכון גם עם יסוריו. (מתוך "סיפורי צדיקים")

כח המודע להתגבר על המפלצת שבת-מודע

ישנו כלל חשוב, כתוב שתמיד "מרובה מדה טובה ממדת פורענות", שכל מדרגה בקדושה היא יותר חזקה מהמדה המקבילה לה בקליפה. למה משה פחד מפרעה? כי הוא היה במדרגה יותר גבוהה ממנו, הוא דעת ופרעה כתר. משמע שאם היה באותה דרגה לא היה מפחד. אך לאחר העליה של "בא" משה כבר יכול להתגבר ולא לפחד מפרעה.

מהו כתר דקליפה? פצצה אטומית שאפילו משה מפחד ממנה – זה רצון ללא גבול, שלמעלה מן הדעת. הוא מפחד שמישהו יכנס לתוך הקרמלין וילחץ שם על איזה כפתור והכל יתפוצץ.

פרעה הוא המפלצת שיש בתוך התת-מודע, ומשה רבינו צריך לקבל כח בדעת של הקדושה להתגבר עליו. אז מה היא כל התורה, כל יציאת מצרים? ההבנה שיש תמיד כח במודע של הקדושה, בעזר ה', להתגבר על אותה מפלצת תת-מודעת. זה יסוד התורה כולה ובלעדיו אין תורה. על כך כתוב "בא", איתי ביחד.

איפה רואים בפשט התורה שפרעה הוא רצון שלמעלה מטעם ודעת? בעקשנות שלו. הוא מוכן למות ולא נכנע, שוב ושוב. אי אפשר להרוג את המפלצת הזו. אפילו השכל שלו – החרטומים שלו – אומרים שלא כדאי, והוא ממשיך להתעקש למעלה מטעם ודעת, למרות כל הניסים הגלויים. (קיצ' תשמ"ה)

אוצר קצור

העדפת הפניה לימין

חז"ל לימדונו כלל גדול: כאשר יש בפניך שתי דרכים, לימין ולשמאל, עליך לפנות ימינה – "כל פינות שאתה פונה לא יהו אלא דרך ימין". בעומק, לא מדובר דווקא בגשמיות – בכל התלבטות צריך לפנות לימין, לחסד, למה שיותר ייטיב עם הזולת. הרי התורה נקראת "תורת חסד" ו"דרכיה דרכי נעם וכל נתיבותיה שלום".

צדיק עולה **צד ימין**, כי הצדיק הוא הפונה לימין, לחסד. אכן, מיסודו, הצדיק כולל בעצמו את כל ארבעת הצדדים, ארבע רוחות העולם – צפון דרום ים קדם – אך נשיתו הטבעית היא לפנות לימין, בידעו שכל ד הצדדים כלולים בדרום.

מי היה הראשון שתמיד פנה לימין? אברהם אבינו – "ויסע אברהם הלך ונסוע הנגבה". נגב הוא דרום, צד ימין, החסד והאהבה. כתוב בחסידות שדרום רומז לגילוי אור אין סוף – **דרום** מלשון **דר-רום**, בדרום מתגלה מי שדר ברומו של עולם. **הצדיק** יודע לצדד, לבחור **צד-יק**, לבחור בצד ימין. צדיק מתבונן מאיזו דרך אפשר לעשות חסד ליהודי, לגמול חסד עם הזולת וגם עם הקב"ה שדר ברומו של עולם.

(כ"ח טבת ע"ט)

אוצר התבונה

חודש שבט – חודש התענוג

כתוב "כי עמך מקור חיים באורך נראה אור" וכתוב "והוי' אלהים אמת הוא אלהים חיים ומלך עולם". בחסידות כתוב ש"חיים" הם תענוג – "כי עמך מקור חיים", עמך מקור כל התענוגים. וצריך לעשות חיים – במיוחד בחדש שבט, חדש התענוג.

כתוב בפרק א בתניא ש"מים מצמיחים כל מיני תענוג" – יש "מקור חיים" ויש "מקור מים חיים". משיח הוא צמח, "צמח שמו ומתחתיו יצמח". אמת היא גם בחינת משיח, "אמת מארץ תצמח". יש במשיח "דרך כוכב מיעקב", מלמעלה למטה, אבל העיקר הוא "וקם שבט מישראל", מלמטה למעלה. בשביל שהאמת תצמח מהארץ, שמשיח יצמח מתוך הארץ, צריך מים מצמיחים.

ב-יג הכחות הפנימיים בנפש, התענוג, הכח השני מלמעלה (מתחת לאמונה), משתקף באמת, הכח השני מלמטה (מעל לשפלות, "אמת מארץ תצמח", "ומתחתיו יצמח"). מבין יג הכחות רק **תענוג ואמת** הם רבועים מדויקים (**23 ברבוע ו-21 ברבוע**). האמת היא פנימיות ספירת היסוד, תיקון הברית, אבר התענוג.

ענין ראש השנה לאילן הוא ש"השרף עולה באילנות" – המים, השרף, החיים, התענוג (תענוג לימוד תורה, עץ החיים). יודעים היום, שהצמחים 'אוכלים' אור. אם

יש תופעה בטבע שמשקפת מה שחז"ל אומרים שכל אכילה בספר קהלת היא תורה – "תורה אור" – זו הפוטוסינתזה, בה הצמחים 'אוכלים' אור. הצמח צריך גם אור, שמזין אותו מלמעלה, וגם מים, שמצמיחים אותו מלמטה – ומהאור והמים יוצא תענוג. הסימן הוא אמת – "אמת מארץ תצמח" – ראשי תבות אור-מים-תענוג.

כל אחד משלשתם מכונה חיים: הרי אור הוא "אור החיים", אור הופך לחיים, "באור פני מלך חיים". מים הם "מים חיים", הקב"ה עצמו נקרא "מקור מים חיים". האור והחיים מצמיחים תענוג – "כי עמך מקור חיים", מקור כל התענוגים. הכל מתחיל מאור, "באורך נראה אור", והכל הולך יחד. יש אור החיים, מים חיים וגם תענוג חיים – בשבט צריך לעשות 'תענוג חיים', לא סתם תענוג. הכל זה חיים.

האור החיים אומר על עצמו – "משיח ה' שמו חיים".

אוצר הפתגם

משיח הוא חיים, הוא תענוג – מלך המשיח הוא מלך חיים, עץ חיים. אנחנו מצפים, מחכים ומתפללים שנזכה לחיים אמתיים שה' יביא לנו מלך המשיח, יחד עם "אור החיים", התורה החדשה שלו. **זה ה"אמת מארץ תצמח" – אור החיים, מים חיים ותענוג חיים.**

אור החיים, מים חיים, תענוג חיים עולה משה-משה-משה, שעולה גם הפעמים **אור**, שכתובים ביום הראשון של מעשה בראשית, כנגד חמשה חומשי תורה אור, כמאמר חז"ל. כמה עולה רק ג פעמים **חיים?** חזקה של **חיים**. ג פעמים **חיים עולה צדיק, "צדיק** [שם האות **צ**, האות של חדש שבט] אכל לשבע נפשו". מה עוד מיוחד בחדש שבט? הוא החדש האמצעי בתקופת טבת. החדשים מתחלקים לשלישיות, כנגד דגלי המדבר. כל שלשה חדשים הם ראש-תוך-סוף של התקופה. ראש-תוך-סוף הם כמו עבר-הווה-עתיד. יש משהו מיוחד באמצע – עיקר עבודת הבינוני של התניא הוא לחיות עם התוך, עם ההווה.

מהם חדשי התוך? איר, אב, חשון, שבט – החדשים השני, החמישי, השמיני והאחד עשר. יש משהו מיוחד בחוט הזה שמחבר את התוך, את ההווה של החדשים. מה התכונות הפנימיות שלהם? שמחה, שפלות, אהבה, תענוג. ממש שני זוגות – שני ה'תוך' של הקיץ הם "מאמר השפלות והשמחה", השפלות והשמחה שהא בהא תליא, ושני ה'תוך' של החורף, חשון ושבט, הם "אהבה בתענוגים", אהבה ותענוג שהולכים יחד. **שמחה-שפלות-אהבה-תענוג עולים 1711**, משולש **חן**, זהו סימן ארבעת ה'תוך' של השנה.

מהם שבטי חדשים אלה לפי האריז"ל? יששכר, שמעון, מנשה, אשר, ראשי תבות **שמאי**, ששייך לר"ח שבט. אלה שבטים מיוחדים: יששכר הוא החכם, "ומבני יששכר יודעי בינה לעתים לדעת מה יעשה ישראל", מחשב את הלוח העברי; אחרי שמעון, שעושה משפט באנשי שכם; מנשה, שנחל בשתי גדות הירדן; ואשר, שנותן "מעדני מלך". **חדש שבט הוא חדש כללי, קרוי על שם כל השבטים. מולו נמצא אב – מאה שמונים מעלות – יש אב אחד, ומולו שבט, אבל יש לו יב בנים, יב שבטים, כנגד כל החדשים.**

(א' שבט ע"ט)

ישנו ווארט מפורסם של הרבי ר' זושא: הוא אמר שכאשר אבוא לשמים לא ישאלו אותי למה לא היית משה רבינו אלא למה לא היית זושא. לפי הפשט זה בא לומר שלכל יהודי יש את השליחות המיוחדת שלו, שהיא המלכות שלו, ו"אין מלכות נוגעת בחברתה" (לא רק שאסור להשיג גבול אלא שאי אפשר להשיג גבול), שעל כן כל אחד מתוקן מחברו, כמבואר בתניא.

(כ"ו תמוז ע"ח)

כשמלמדים על מישהו זכות ואומרים שהוא צדיק – באמת מעוררים אותו להיות צדיק.

(וארא תשפ"ג)